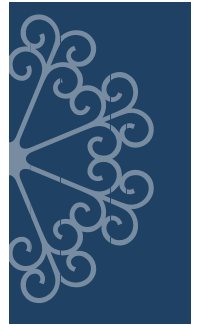

בית מזרח

556

פרשת וישלח

זמני כניסת ויציאת השבת

★	☪	
17:17	16:01	ירושלים
17:18	16:17	בני ברק
17:30	16:15	ציריך
17:14	15:46	וינה
17:47	16:16	אנטוורפן
17:49	16:25	פריז
16:46	15:36	לונדון

דבר הישיבה

לשמוח ולפרגן בהצלחת חבירו...

בשבוע הבא (י"ז כסלו) יחול יום הזיכרון – היארצייט של מורנו המשגיח הגה"צ רבי אהרן דוד חדש זצוק"ל, נצטט דברים נפלאים מה שהיה רגיל בפיו:

ידוע המימרא שלו לבחור שהתהלך בישיבה זעוף פנים, "אתה בור ברשות הרבים", תפרגן לאחרים. צריכים לדעת שהרבה מהבעיות שאנו רואים בדור הזה, נובעות מחוסר פירגון, ומחוסר שמחה בהצלחה של השני.

בענין זה סיפר מאביו הגה"צ המשגיח רבי מאיר חדש זצ"ל, היה זה בעת זקנתו, באחד הלילות שמע אחד מבני הבית שלן עמו, רחשים מתוך החדר, השעה הייתה שתיים בלילה. מיד נפנה הבחור אל החדר, והנה מבחין הוא במשגיח שקם ממיטתו, מתארגן, וצועד אל עבר סלון הבית.

"אירע משהו?" פנה אליו הבחור, והגר"מ השיב – "לא יכולתי להירדם, כי במוחי ניקרה שאלה שמטרידה אותי מזה זמן רב – "מדוע קשה לאדם להחמיא לזולתו? מה מעכב בעדו מלשמוח בשמחת חברו?" זה אפוא הדבר שהדיר שינה מעיניו של המשגיח, ובשעת אחרי חצות זו, התגבשה לה תשובה ברעיונו, אמר אז הגר"מ – "אין זאת אלא, שכששומע אדם את מעלותיו של חברו, מייד מקיש הוא על עצמו ומלקה את עצמו 'מדוע אני עצמי לא הגעתי לאותו הישג? מדוע אני איני באותה דרגה?', הרהור זה גורם לאדם לחשוב 'אולי אשקיע גם אני כמו חברי, וכך אגיע לאותו הישג? אשקיע כל כולי בתורה ואצטיין כמותו, אעשה עבודת הנפש ואגיע ליראת שמים כמו

"הנה הפשטתם צורת הישיבה, וקלטתם רוח ורצון הישיבה, ובוה עשיתם לכם חבורה לילך בעקבות רוח הישיבה, ובכל מקום שאתם נמצאים לקחתם זאת כאילו להיות עם הישיבה בין כתי הישיבה" (מרון המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצוק"ל ממיר)

מתורת רבותינו

זכתה ישיבת מיר שתתקיים בה - "והיה המחנה הנשאר לפליטה" והיה המחנה הנשאר לפליטה (לב, ט).

שה"ת] רבי חיים שמואלביץ, והיו שם כשש שנים. ובעז"ה לא פסקה ישיבה בזמנים הקשים ביותר, כי כל קיומה הגשמי והרוחני היה והינו בנסים, כן יצוה ה' חסדו להוסיף ולקיים ולהרחיב את הישיבה הקדושה, עד כי יבוא שילה.

והודאה מיוחדת ברכת הטוב והמטיב על ניסי השי"ת בזמן המלחמה האחרונה, שהצילנו יחד עם הישיבה הקדושה, בשנת תש"א ומגיאת ההריגה בליטא - רוסיה נמלטנו למקומות מבטחים. הצלתנו זאת היתה רצופה שלשלת של נסים גלויים ונסתרים לאין חקר, ובחוש ראו את השגחתו של נותן התורה שהבטיחנו שלא תשכח מפי זרעו, וכמעט כל אשר לא עזב את הישיבה הקדושה בעתות נדודיה ניצל עמה.

וגם בגלות הישיבה לארצות רחוקות ובמצבים הקשים ביותר המשכּו והגבירו תלמוד תורתם ביתר שאת, וזכו שמהם יתד ופינה להרבצת תורה והרמת קרן התורה והיראה בארץ ובחול, ונתקיים בהם "והיה המחנה הנשאר לפליטה".

ישיבת מיר ניצלה כולה בזמן השואה. היא גלתה דרך רוסיה ויפן עד לשנחאי שבסין, ושם שהתה כל שנות המלחמה. בכל אותן שנים המשכּה מסגרת הישיבה להתקיים במלוא עוזה, ובכל אותן שנים עברה הישיבה תלאות נוראות וניצלה מהם בניסי ניסים.

מרן רה"י הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל זצ"ל, מודה לה' בהקדמת ספרו "דברי אליעזר" על נס ההצלה, ומשתמש בפסוק שלפנינו "והיה המחנה הנשאר לפליטה" - כדי להמחיש את הנס הגדול, ונצטט מדבריו: "אברכה בזה ברכת הודאה לה' יתברך, על ההשגחה המיוחדת שהונהגה בה הישיבה הקדושה משך עשרות שנות שרותי בה וביחוד בזמני המלחמות.

הישיבה נדדה ממקומה פעמיים, בעת מלחמת העולם הראשונה בשנות תרע"ו - תר"פ שנות רעב, הריגות ומהפיכות, היתה הישיבה בפולטבה ברוסיה - אוקריינה. ובעת השואה האחרונה גלתה הישיבה לוילנא וקייאדא בליטא, ואח"כ נדדו בני הישיבה ליפן ושנחאי - סין, ובראשם חתני הגאון הגדול [מרן רה"י

ראיינו הרחוקה של החפץ חיים זצ"ל

והיה המחנה הנשאר לפליטה (לב, ט).

עלה לשלטון, נשאל מרן החפץ חיים זצ"ל על ידי אחד מראשי הישיבה בראדין, מה יעלה בגורלם של אחינו היהודים במדינות אשכנז ופולין לאחר <

דרש מרן ראש הישיבה הגאון רבי נתן צבי פינקל זצ"ל: בחפץ חיים על התורה בפרשתנו מובא, שבשנת תרצ"ג כאשר צורר היהודים באשכנז ימ"ש

ימים מקדם

"אם יתן איש... כאהבה שאהב את התורה"

מכתב מראש הישיבה מרן הגאון החסיד רבי אליעזר יהודה פינקל זללה"ה לנדיבי העם בבקשת עזרה להחזקת התורה. בה נוכחים אנו לראות על נשיאתו גם בעול ישיבתו של מרן הגאון הקדוש רבי אלחנן וסרמן הי"ד זללה"ה בברנוביץ

שלו... אלא שהעצלות היא שמונעת בעדו מלהשקיע ולהתאמץ.

וכעת מצוי הוא במצוקה, איך יוכל להתמודד עם הפער בין חברו ובינו, ומשכך מורה לו יצרו הרע לחפש חסרונות בחברו ולצמצם בכך את הפער ביניהם, ואז, לכשמשכנע הוא בחסרונותיו של חברו כביכול, שוב הרי אינו זכאי כבר למחמאה...

כידוע, תחילת מפלתו של אותו רשע היתה בעת שהתקרב חייליו לשערי ארץ ישראל.

כשראיתי את דברים אלו, ידי רעדו מפחד מנוראות גדולתו של החפץ חיים זיע"א. שהרי המעשה הזה אירע עשר שנים לפני חורבן יהדות אירופה.

אמנם יש בדברים אלו שייכות גם לזמנינו, שהרי גם אנחנו נמצאים בתקופות מאוד קשות, ויש בזה נחמה פורתא שלכל הפחות עשוי לא יוכל להשמיד את שארית ישראל.

שיחות רבי נתן צבי

שהצורך הכריז בפומבי על מטרתו להכחיד את ישראל רח"ל. והשיבו, שדבר זה לא יעלה בידו, שכן מעולם לא הצליח מאן דהוא לכלות את כל עם ישראל בכל ארצות פזוריהם, ודבר זה מפורש בתורה הוא, דכתיב (בראשית לב, ט): "אם יבוא עשיו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה".

אולם השואל הבין מתוך דבריו כי סכנה קרובה לבוא, והוסיף לשאול, אם ח"ו יעלה בידי הצורך להשמיד את יהדות אירופה מי יהיה המחנה הנשאר לפליטה. ענה לו בעל החפץ חיים זיע"א בדברי הכתוב (עובדיה א, יז): "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש". אכן,

נענש על שסגר את מכסה התיבה, קצת בחזקה

ואת אחד עשר ילדיו וגו' (לב, כג).

ודינה היכן היתה, נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא יתן בה עשו עיניו, ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו שמא תחזירנו למוטב, ונפלה ביד שכם (רש"י)

ויש להקשות, מה היה חטאו של יעקב שלא אבה למסור את דינה בתו בידי עשו הרשע, הלא הוא עשה זאת כדין וכמצווה, והרי כבר אמרו חז"ל (פסחים דף מ"ט ע"ב) כל המשיא בתו לעם הארץ כאילו כופתה לפני ארי, ואם כן על מה ולמה נתבע יעקב ונענש

בצרת דינה בתו?

ביאר בזה מרן המשגיח הגה"צ רבי ירוחם ליבוביץ זצ"ל בשם רבו הסבא מקלם זצ"ל, כי ודאי יעקב נהג כדין וכשורה, ואף היה מחויב על פי דין לסגור את דינה בתיבה, אולם יעקב אבינו לרום מדרגתו נתבע תביעה דקה כחוט השערה ממש - מדוע בפנימיות לבו לא היה לו מעט יותר צער על שהוא נאלץ למנוע את דינה בתו מאחיו, וסגירת דלת

התיבה היתה בחוזה מעט יותר מדאי, היתה כאן עליו טענה דקה מן הדקה שרק הבורא ית' יכול להרגיש בדקות זו, ועל כן נענש יעקב ונגרם לו הצער הנורא כמסופר בפרשה. כל כך מדקדק הקב"ה עם הצדיקים "כחוט השערה".

דעת חכמה ומוסר (ח"א מאמר פ"ד, עמ' רס"ב)

אף בגיל מאוחר לא אבדה תקווה

ואת אחד עשר ילדיו וגו' (לב, כג).

ודינה היכן היתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא יתן בה עשו עיניו, ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו, שמא תחזירנו למוטב (רש"י).

שח הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל,

הנה נתבונן נא, באותה תקופה היה עשו בן מאה שנה ויותר, וכבר היה שקוע ומורגל ברשעותו, ובכל זאת נענש יעקב על שמנע את דינה ממנו, ושמא היתה יכולה להחזירו למוטב.

ומכאן אנו למדים עד כמה יש תקווה לכל אדם לחזור בתשובה עד יומו האחרון, אף אם הוא שרוי במצב ירוד ומלא עוונות, "ועד יום מותו תחכה לו, אם ישוב מיד תקבלו".

צריך להתחיל את הסיפור מתחילתו

ויצב יעקב מצבה על קבורתה הוא מצבת קברת רחל עד היום (לה, כ).

ידוע הסיפור המרטיט אודות מרן ראש הישיבה שה"ת הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל שבנסיעתו לקבר רחל דיבר עם רחל אמנו וביקש ממנה: "הקב"ה מבקש ממך מנעי קולך מבכי, אולם אני, חיים בנך, מבקש ממך אל תפסיקי לבכות".

מרן רה"י הגר"צ פינקל זצ"ל: היה מרובה בשיחותיו להביא סיפור זה, אולם תמיד היה אומר שצריך להתחיל את הסיפור מתחילתו. רבי חיים שהה באירוע

מסוים, בא מישוהו והציע לקחת אותו ברכבו לקבר רחל. הוא רצה מאד ללכת, אולם תגובתו הראשונה היתה שצריך בראש ובראשונה לשאול את הרבנית. צריך היה לחפש טלפון ציבורי וכן אסימון (מטבע מיוחד שאיתו השתמשו כדי להתקשר בטלפון ציבורי), כדי להתקשר אליה, לבקש את רשותה ולוודא שלא תדאג מכך שהוא מאחך.

היה רבינו אומר: "כולם מתפעלים מלב הארי של רבי

חיים, איך שביקש את בקשתו מרחל אמנו מעומק לב, אבל אני מתפעל יותר, מכך שלא שכח את מה שבעיני הבריות נראה דבר של מה בכך, להתקשר לרבנית, שלרגע לא תדאג כתוצאה מאיחורו... למה זה יותר גדול בעיני, כי את לב הארי של רבי חיים אי אפשר לחקות, אולם את הדברים הקטנים יכול כל אחד ללמוד. להרגיש את הזהירות שנדרשת בבין אדם לחברו, ודרך סולם זה אפשר להגיע למדרגות גבוהות.

מהותו של היצר הרע - דמיון ורעות רוח

וישאל יעקב ויאמר הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי (לב, ל).

הטכנולוגיה שרואים בו תמונות של בני אדם ההולכים ופועלים מדברים ומזמרים, החליט הכפרי לחזות במו עיניו בפלא הגדול נסע לעיר הגדולה, עמד בתור, וקנה כרטיס נכנס לאולם חשוך ולא האמין למראה עיניו למולו על הקיר המרוחק עמד מסך ענק מואר ובו אנשים זזים מדברים ושרים, אך

של היצה"ר הוא אך דמיון ואינו מציאות כלל, ולכן לא שייך שיהיה לו שם כי השם הינו מורה על מהות ומציאות כאמורה, ומכיון שהרע הינו דמיון בלבד אין שייך לקוראו בשם.

וכעין המשל שמביאים בשם הגאון רבי לייב חסמן זצ"ל מעשה בכפרי ששמע בכפרו על פלאי

שח מרן ראש ישיבה שה"ת הגר"ח שמואלביץ: הנה, עניינו של שם הוא להורות על מהותו ואיכותו של הנקרא בשם זה וזוהי כוונת השאלה "הגידה נא לי את שמך" כי רצה יעקב אבינו לדעת מהותו וכוחותיו של המלאך, ותשובת המלאך היתה שאין להגדיר אותו כלל ואין לקרוא אותו בשם, כי מהותו

מורנו המשגיח הגה"צ רבי אהרן דוד חדש זצוק"ל

יז כסלו תשפ"א | ד' שנים להסתלקותו

אהבת חסד והצנע לכת

שיחה מיוחדת שנתנו הרבנים הגאונים אחיו בני משפחת חדש שיבדל"ח במלאות ימי השבעה [טבת תשפ"א] להסתלקות מורנו המשגיח, ידידינו הרב אברהם ארנטרוי שליט"א רשם ותיעד את הדברים, תשוח"ח לו על מסירת הדברים לפרסום.

הסבא מסלבודקא. כך הוא חיבר בין שני העולמות הגדולים של סלבודקא ומיה.

צריך לדעת שהסבא מסלבודקא ובנו הגדול רבי אליעזר יהודה זצ"ל היו שני גדולי עולם שהיה להם חלק מרכזי ביותר בתורה של העולם כולו. מרן ראש הישיבה הגראמ"מ שך זצוק"ל אמר פעמים רבות שרוב התורה שקיימת היום בעם ישראל (בארץ ישראל ובאמריקה) היא מכוחו של הסבא מסלבודקא. וגם ישיבת מיר כידוע היא אחד מעמודי התורה בדורות האחרונים. מה היה כוחם הגדול של הסבא זצ"ל ובנו ר' אליעזר יהודה (המירער ראש ישיבה כפי שהיה נקרא בזמנו). כמובן הגדלות שלהם נשגבת מהשגתנו, והיא כוללת הרבה חלקים. אבל יש נקודה חשובה אחת, שהיתה קיימת גם אצל המשגיח דמיר רבי אהרן זצוק"ל.

ידוע שמרן הסבא מסלבודקא זצוק"ל הרגיש אחריות לא רק על ישיבת סלבודקא, אלא על כל עולם התורה. הוא היה שולח בחורים לחזק ולבנות ישיבות אחרות, והיה מקפיד לשלוח דווקא את המצוינים ביותר בישיבה. חלק גדול ממקומות התורה הידועים בזמנו נבנו ע"י עזרתו של הסבא זצוק"ל. ידוע שהוא שלח (ע"פ בקשת הגאון הרידב"ז) ארבע עשרה בחורים המצוינים ביותר בישיבה (ביניהם בנו רבי אליעזר יהודה זצ"ל) כדי לפתוח את ישיבת סלוצק בראשות מרן רבי איסר זלמן זצוק"ל (היו מכנים אותם 'הי"ד החזקה'). היו שטענו נגדו שהוא מחליש את הישיבה בכך שהוא שולח דווקא את המצוינים, אבל הוא המשיך בזה. הוא ידע שתפקידו להרבות כבוד שמים בכל מקום שהוא, לאו דוקא בישיבה של.

רבי אליעזר יהודה זצוק"ל היה ראש ישיבת מיר בתפארתה בליטא. בשנים שלפני מלחמת העולם השנייה זו היתה הישיבה הגדולה והחשובה ביותר בליטא. הוא הגיע לירושלים לבדו במלחמת העולם, והקים את הישיבה מחדש. בימים הראשונים לא היו תלמידים רבים בישיבה. אבל רבי אליעזר יהודה תמך והחזיק כספית הרבה תלמידי חכמים בירושלים שלא היו קשורים דוקא לישיבה.

מור"ח הגאון רבי ישראל מאיר וייס סיפר שבתקופה שרבי אליעזר יהודה נסע מירושלים לאמריקה לגייס כסף עבור הישיבה, הוא התאכסן בביתו של אביו (רבי שמשון רפאל וייס זצ"ל) שהיה תלמידו במיה אחרי שהוא אסף סכום מסוים, מצא שליח שנוסע לא"י ושולח איתו. הוא נתן לו רשימה של אברכים בירושלים שהיו אומרים לו חידו"ת ומקבלים כסף, ואמר שיחלק להם את הכסף. הרב וייס הדעק: מה <

וכל התקופה הראשונה, ראינו שהוא לוקח אחריות על הישיבה. הוא ליווה אותנו בהרבה מאד פרטים. דיבר עם נדיבי עם, הוא לקח אותי אל אחד מגדולי תומכי התורה וביקש ממנו באופן אישי לעזור לישיבה. התעניין מקרוב מה קורה בישיבה והתאמץ לעזור היכן שיכול.

מה היה מיוחד אצלו?

היו הרבה דברים מיוחדים, אחד הדברים שמאד בלטו אצלו זה שהוא היה תלמיד מובהק של אביו הגה"צ המשגיח זצ"ל. גם בדברי מוסר שהיה אומר בשמו, וגם בכל ההנהגה ומהלך החיים. הוא חי את השיחות של המשגיח זצוק"ל עם כל העמקות. לפעמים היו יושבים אצלו (בסוכה וכדומה) והיה דן בדברים, 'האם יתכן שזה מה שהאבא התכוון? אפשר להסביר את הדברים כך? בשנה שעברה הוא דיבר כאן בהיכל הישיבה ביום הזיכרון של אביו המשגיח זצוק"ל, ופרס בפנינו את כל הנקודות המרכזיות בתורת סלבודקא.

הוא התחנך אצל אביו המשגיח זצ"ל על ברכי תורתו של הסבא מסלבודקא זצוק"ל, וכשהתחתן ונכנס לביתו של מרן המשגיח רבי חיים זאב פינקל זצוק"ל, הוא נכנס לעולמה של ישיבת מיר, תחת כנפיו של הסבא מרן ראש הישיבה הגה"ח רבי אליעזר יהודה פינקל זצוק"ל, בנו הגדול של מרן

היה זה לפני כעשור במלאות חצי יובל לפטירת הגה"צ המשגיח רבי מאיר חדש זצוק"ל. התכנסו בני המשגיח הגר"מ לשיחה מרוממת על האבא הגדול שחינך דורות של תלמידים. בשעה הארוכה שישבנו אז עם בניו של הגה"צ רבי מאיר זצוק"ל קבלנו המחשה חיה להארה הסלובודקאית של כבוד הזולת. תחושת האחוה בין האחים הגאונים זצוק"ל ושליט"א והכבוד שכל אחד רחש בזולתו וחלילה לא נכנס לתוך דבריו עד שסיים למדה אותנו מה זה לגדול בבית סלובודקאי שמושתת על 'בין אדם לחברו', כבוד הזולת.

אחד מחניכי הישיבה, ת"ח מופלג ומרביץ תורה עשרות בשנים שליט"א סיפר לנו כי בבחרותו בישיבה ניגש אליו פעם רבי מאיר ואמר לו: הלא אני ואביך היינו יחד במינסק ובקרמניצ'ו והיינו כמו אחים, למה אתה לא מרגיש שאני דוד שלך? כאלו היו רגשי האחוה אצל רבי מאיר וכך הרגשנו בשעה שישבנו 'שבת אחים גם יחד'.

לאחר פטירת בנו הבכור של הגה"צ המשגיח רבי מאיר, מורנו המשגיח הגה"צ רבי אהרן זצוק"ל חזרנו לאותו 'שבת אחים גם יחד'. למרבה הצער, האכסניה של אז, האח ראש הישיבה ד'אור אלחנן הגאון הגדול רבי משה מרדכי זצוק"ל כבר אינו עמנו. פנינו לבנו ממשיכו ראש הישיבה הגאון רבי חיים אריה חדש שליט"א ובקשנו לשמוע על הדוד הגדול, עטרת המשפחה.

האמת היא, פותח הגר"ח א' חדש שליט"א, ש'אבל יחיד עשי לך' עברונו בישיבת 'אור אלחנן'. מיום הקמת הישיבה הוא עמד לימינו של אבי מורי ראש הישיבה זצוק"ל בצורה מופלאה. הוא הרגיש ממש אחריות על הישיבה. התאמץ במסירות עצומה לעזור בכל מה שאפשר. היה מפליא לראות את הכבוד שהוא נהג כלפי אחיו הצעיר - אבי מורי זצוק"ל, את ה'טובת עין' והרצון לראות את הישיבה מצליחה. [היה מגיע לישיבה לכל אירוע ושמחה, במשך שנים היה מגיע להתפלל בישיבה בלילה השני של ראש השנה. עד השנים האחרונות הוא היה מגיע להקפות שניות במוצאי שמחת תורה]. גם אבי מורי רה"י זצ"ל היה קשור אליו בצורה מופלאה, והיתה לנו הרגשה פעמים רבות שהוא נשען על אחיו הגדול.

בפרט אחרי פטירתו של הסבא המשגיח זצ"ל. הרבה פעמים שמענו אותו אומה מעניין מה ר' אהרן אומר על דבר כזה, והיה מתקשר לשאול בדתו. הרגשנו באופן מיוחד את 'האחיות' שלו על הישיבה אחרי פטירתו של אבי מורי רה"י זצוק"ל. במשך השבעה

עם כסף לישיבה? אבל רבי אליעזר יהודה השיב: אם אשלח כסף לישיבה יסברו אותם אברכים שעבורם אין מספיק כסף, ויגרם להם עגמת נפש. אבל אם אשלח לאברכים אלו כסף, יאמרו בישיבה: אם בשבילם יש כסף, בשבילנו על אחת כמה וכמה, ולא יגרם לאף אחד עגמת נפש.

גם רבי אליעזר יהודה שלח בחורים מצוינים מהישיבה למקומות אחרים. בתקופה שהישיבה היתה במיר בשיא תפארתה, הוא שלח את המצוינים ביותר בישיבה (ביניהם הגאונים רבי מיכל פיינשטיין ורבי לייב מאלין זצ"ל ועוד מגדולי התלמידים) ללמוד במשך תקופה אצל מרן הרב מבריסק זצוק"ל כדי לקבל מדרך הלימוד שלו. הוא זה שהתחיל להחזיר את תורתו של הרב מבריסק לעולם הישיבות.

הרב מבריסק שמע שרבי אליעזר יהודה שלח אליו קבוצת בחורים, ושלח להודיע לו שלא יבואו כי אין לו כסף להחזיק אותם. ההודעה הגיעה אחרי שהבחורים כבר יצאו, אבל רבי אליעזר יהודה אמר לשליח: איך חשב הרב מבריסק שאני אשלח אותם בלי כסף? שלחתי איתם כסף כדי שיחזיקו את עצמם ולא יטריחו אותי! גם אצל דודנו המשגיח רבי אהרן זצוק"ל ראינו תכונה זו. הוא דאג לא רק לישיבת מיר. הוא הרגיש אחריות כלפי ישיבות אחרות, כלפי כל מי שהוא הכיר. הוא דאג להמוני יחידים שהיו זקוקים לעזרה.

רבי אהרן זצ"ל היה מיוחד במינו בענין של נשיאה בעול עם כל אחד ואחד. אולי בבחינת יחיד בדורו בזה. הוא הצליח לזכור ולהכיר אלפי תלמידים מתקופות שונות. דאג לכולם, נשא את כאבם, התאמץ והשתדל לעזור בכל שאפשר. כבר לפני עשרים ושלושים שנה היו מדברים בהתפעלות על כך שרבי אהרן זכור ומכיר מאות ואלפי בחורים. זו היתה 'אגדה' בעולם הישיבות. (בשנים האחרונות כשמספר התלמידים גדל בלעה"ר יותר ויותר הוא נזקק למחשב כדי לזכור את כולם).

איך באמת הוא הצליח להכיר את כולם? מהיכן הראש הזה?

זה ברור שהכל נובע מאכפתיות מכל אחד ואחד! נתן עינו וליבו על כל יחיד ויחיד. התלמידים בישיבת מיר מכל התקופות אהבו אותו מאד. המוני תלמידים מרחבי העולם שמרו על קשר איתו. כשהיו עושים 'דינר' בארצות הברית, בפעמים שרבי אהרן הגיע לשם, הגיעו לכבודו המוני תלמידים שרצו לפגוש אותו. הוא השתתף בשמחתו או בכאבו של כל יחיד. בכל שמחה שהגיע הוא היה מכניס רוח חיים. סיפר רבי אחיקם שבח שליט"א (ראש הישיבה בטבריה) שלפני כשנתיים חיתן את ביתו. הוא רצה להיכנס להזמין את רבי אהרן, אבל בני הבית ביקשו שלא יגיע להזמין מפני שהמשגיח חלש וקשה לו להשתתף. והנה, באמצע החתונה הגיע רבי אהרן ואמה האם אתה חושב שבגלל שלא הזמנת אותי אני אכעס עליך ולא אגיע? היתכן שאתה מחתן בת ואני לא אשתתף? הוא היה רגיל לומר: אל תיקח הכל לעצמך. תשאיר מקום גם לאחרים. תזכור שיש עוד אנשים בעולם.

אבי מורי זצוק"ל סיפר שהגאון הגדול רבי נחום פרצוביץ זצוק"ל אמר לו שכל ההתפתחות העצומה

של ישיבת מיר באה מכחו של רבי אהרן. היו בישיבה גדולי הדור זצוק"ל, אבל הכח מאחורי הקלעים שדחף להתפתחות היה רבי אהרן. אבי מורי זצוק"ל סיפר לי כמה פעמים שרבי אהרן דחף באותם שנים להגדיל את הישיבה, להוסיף עוד ועוד בחורים, והיו שטענו נגדו והתנגדו, אבל בסופו של דבר אנחנו רואים שהוא צדק ואכן ישיבת מיר נעשתה למרכז התורה הגדול בארץ.

הגרח"א חדש שליט"א ממשיך ומספר: האלטער מסלבודקא זצוק"ל היה תובע מהתלמידים תביעות גדולות. היה מוכיח אותם לפעמים בצורה קשה, כדי לגדל ולרומם אותם. כשמרן רבי יצחק הוטנר זצוק"ל ישב 'שבעה' על אשתו, בא לנחם הסבא מרן המשגיח רבי מאיר זצוק"ל, והיה שם גם המשגיח רבי שלמה וולבה זצ"ל. דיברו שם על צורת החינוך של הסבא מסלבודקא, ואמרו שבדור שלנו לא היה אפשר לחנך בצורה כזו תוכחה. אבל המשגיח ר' מאיר אמר שגם בדורנו, אילו התלמידים היו מרגישים שהרב והמחנך אוהב אותם, באותה מידה שאנחנו הרגשנו שהסבא זצ"ל אוהב אותנו, התוכחה היתה מתקבלת.

הסבא זצ"ל היה מרבה בתעניות וצומות להצלחת התלמידים. רבי יצחק הוטנר סיפר שבתקופה הראשונה הסבא היה מוכיח אותו בצורה חריפה מאד. (הוא סיפר לאבי מורי זצ"ל באופן אישי הרבה פרטים ע"ז). בשלב מסוים זה היה קשה לו מדי, והוא החליט לעזוב את הישיבה. הוא הלך לביתו של הסבא להודיע לו על ההחלטה. כשהתקרב לבית הבחינה בו הרבנית מן החלון, ושאלה את הסבא: זהו הבחור שאתה צם ומתענה עליו כ"כ הרבה? כשהוא שמע זאת הבין עד כמה גדולה האהבה של הסבא אליו והחליט להישאר בישיבה.

שמעתי ממו"ח ראש הישיבה ד'נחלת הלווי' שליט"א שגם רבי אליעזר יהודה זצ"ל היה מרבה בצומות ותעניות. לפעמים כשהיה שומע על צרה של בחור או אברך היה מקבל על עצמו תענית. אבל הוא היה משתדל להסתיר זאת. בתו הרבנית שמואלביץ ע"ה היתה מכניסה לביתו את האוכל. הוא היה מקבל ומודה לה בסבר פנים יפות, ואח"כ היה מנסה להסתיר את התענית. (הוא סיפר שלפעמים החביא את האוכל

במדף הבגדים ושכח ואח"כ מצאו זאת שם).

האלטער זצוק"ל ובנו רבי אליעזר יהודה זצוק"ל היו מיוחדים בהצנע לכת. אפשר לומר שהם היו 'צדיקים נסתרים'. למרות כל הפרסום שלהם, הם הצליחו להסתיר חלקים גדולים. גם רבי אהרן זצוק"ל נהג בהצנע לכת. הוא היה אדם מוכר ומפורסם מאד, אבל בעצם הוא הלך בהצנע לכת. הוא היה גברא רבה, אבל נהג עם כולם בפשטות, בלי שום גינוני כבוד. נתן לכולם הרגשה של חברות וידידות. היה תמיד אומר 'אני שייך לצעירים'.

רבי אליעזר יהודה זצוק"ל היה תובע תמיד מכל אחד ואחד לגדול יותר. כשהיו נכנסים להגיד בפניו חידושי תורה, הרבה פעמים הוא תבע: זה לא מספיק. אתה מסוגל להגיד יותר טוב. [אבי מורי זצ"ל סיפר שפעם אמר לו ר"א: לפי מה ששומעים עליך אתה צריך להגיד טוב יותר]. כל בחור שפגש היה מתחיל לשאול ולבחון אותו על מה שלומד (עד שהיו כאלו שחששו להיפגש איתו). אבי מורי זצ"ל סיפר שבהיותו נער 'בר מצוה' הוא אמר דרשה בסוגית 'שומר שמסר לשומר'. (הוא למד בישיבת 'אור ישראל' בפתח תקוה. ראש הישיבה רבי יוסף רוזובסקי זצ"ל לימד אותו את הדרשה). סעודת הבר מצוה היתה בשבת. רבי אליעזר יהודה זצ"ל השתתף בשמחה, והתווכח עם הנער על הדרשה. הוא שאל קושיא, ורבי ברוך מרדכי אמה: הרי זו היא קושיית התוס' בבא קמא. רבי אליעזר יהודה השיב: אם הוא אומר דרשה על 'בבא מציעא', הוא צריך כבר לדעת 'בבא קמא'. כך הוא תבע אפילו מינער בר מצוה!

גם הדוד רבי אהרן זצוק"ל היה תובע הרבה מאד. היה גוער ונוזף פעמים רבות, אבל כולם אהבו אותו, הרגישו שהכל נובע מתוך אהבה. לא היה אחד שכעס והקפיד עליו. הוא היה תמיד דורש ותובע, לגדול יותר, להספיק יותר. לא להסתפק במועט. כשהיה משתתף בשמחות כמו סעודת ברית מילה, היה ממתין לשמוע את הדרשה של אבי הבן, והיה תמיד מתערב ומתווכח, ובעיקר היה דורש ותובע יותר ויותר. אבל הכל היה מתוך אהבה, הרגישו את האהבה והדאגה שלו.

המשגיח הגר"א חדש עם אחיו הגר"מ הגר"נ הגר"י וגיטו הגר"מ אזרחי

הגאון רבי נפתלי מנחם חדש שליט"א:

על אברהם אבינו כתוב "ויטע אשל ויקרא בשם ד' א-ל עולם", אברהם אבינו עסק בחסד הכניס אורחים נטע אשל של חסד, אבל היכן קרא בשם ד'? אין זאת אלא ללמד שעשיית חסד היא הקריאה בשם ד'! ההתעסקות בין אדם לחברו, בטובת חברו, החיפוש התמידי לראות היכן להטיב לכל אחד ואחד, גדולה מבין אדם למקום, והיא היא הקריאה בשם ד' הדברים הללו הם תמצית חייו של אחי הגה"צ רבי אהרן זצוק"ל. אנשים מבקשים לשמוע סיפורים מיוחדים, והאמת שכל מה שנראה לבריות כמיוחד אצלו זה היה חלק ממהלך החיים, זה היה עצמותו, הוא היחיד שהרגיש למי חסר כובע!

כך זה היה מנעוריו, בבחרותו למד בישיבה בהתמדה, והיה הכתובת בבית המדרש שאליו ניגשים לברר סוגיא, ולדבר בלימוד, תמיד סביבו סער בלימוד. וזה היה מצד אחד, ומאידך הוא גם היה כתובת לכל מעשה חסד בישיבה, כשהגיע מישהו מחוץ לעיר

ובימים ההם לחזור מחוץ לעיר לא היה פשוט, היה ברור שמבקשים ממנו והוא ידאג לכל אחד למקום לינה ולכל מחסורו.

כך התנהל כל חייו כשהכל נעשה בפשטות. וגם עם ביקורת עצמית, סיפר בנו הג"ר אפרים שליט"א שאביו המשגיח זצ"ל אמר לו שבכל יום לפני שהולך לישון הוא בודק את עצמו אם כל מה שעשה במשך היום היה לשם שמים. והדברים מבהילים למתבונן אנשים מתנהלים בכל חייהם עם חשבונות בלי סוף, אולם למשגיח אחי הגה"צ רבי אהרן זצ"ל היתה מחשבה אחת האם כל מה שהוא עושה זה לשם שמים.

הגאון רבי יוסף זונדל חדש שליט"א:

לצד זאת שאחי הגה"צ רבי אהרן זצוק"ל כל חייו חיפש טובת חבריו, והכל בפשטות בלי עסק ובלא לחפש את טובתו שלו, עוד מנעוריו היה דמות שרבים היו למדים ממנו, מקבלים ממנו עצה ותושיה, והשפעתו עליהם היתה גדולה.

כשהיינו נכנסים אליו מעת לעת ובמיוחד במועדות,

ניתן היה לראות תלמידים רבים משנים שעברו שמתרפקים בערגה על זכרונות נפלאים בצילו ולאורו של המשגיח אחי הגה"צ ר' אהרן זצ"ל.

אני נזכר שהייתי אתו פעם באירוע, ניגש אליו אדם ואמר לו שלפני כמה שנים היה חילוני, ופעם אחת עבר ליד ביתו ושמע בחורים שרים ומכיוון שדלת הבית הייתה פתוחה הוא נכנס לראות, שמע והתענג מהשירה אולם מיד אח"כ המשגיח דיבר בפני הבחורים, הוא הקשיב ניסה להבין, אך לצערו לא הבין כלום. כשיצא מהבית והלך בדרכו, הטרידה אותו המחשבה, במה הוא יהודי אם הוא לא מבין כלום. הדבר גרם לו להתעניינות, והוא החל ללמוד עד שנעשה בעל תשובה, והחזיר את כל משפחתו בתשובה, והוא כיום אברך כולל.

זכה אחי הגה"צ ר' אהרן זצ"ל שבכל פעולותיו תהיה השפעה, עד שאפילו אמירת שמועס בבית שנועדה להשפיע על הקרובים על בני הישיבה, השפיעה גם לקרב את הרחוקים.

מכאר רבותינו | המשך מעמ' 2

ואמר על כך הגה"צ המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל: בא וראה ציור על כל פיתויי עולם הזה וחמדותיו, ממה שבעה עינו של אותו רשע? - מאותו "רווח"! שבין עדר לעדר...!

כענין זה כל התאוות, וכל מה שיכול עולם הזה לספק לאדם, דמיון ותענועים ומאומה בו. אלא מרחוק וממבט שטחי נראה הדבר כאילו יש בו איזושהי ממשות.

שורר חושך סביב, אך ברגע שנדלק האור פג הקסם ועולם הדמיון נמוג כלא היה, ומהי העצה כנגד היצר הרע 'עד שיפוח היום ונסו הצללים' כשמאיר אור האמת על האדם נעלמים כל הצללים ומקסמי השווא *

אף בעשיו מצינו ענין זה, עינו של עשו שבעה מריקות ומדמיונות כפי שעשה יעקב בשלחו לו את הדורון "ורוח תשימו בין עדר לעדר" (לב, יז). וכתב רש"י עדר לפני חבירו מלא עין, כדי להשביע עינו של אותו רשע, ולתווהו על רביו הדורון עכ"ד.

משום מה הפריע לו החושך, ולשם ראה טובה יותר שלף את פנס הכיס מחולצתו וכיוונו לעבר המסך, לתדהמתו לא רק שלא ראה יותר טוב אלא הדמויות במסך עומעמו והמסך החוויר, ומכל הכוונים צועקים לעברו, שוטה! כבה את האור! הכפרי המסכן התנצל והצטדק סך הכל בקשתי לראות טוב יותר, אמרו לו כלום אינך מבין כאן רואים רק כשיש חושך באור אין רואים כאן מאום.

כך היא דרכו של היצר הרע הוא מציג עולם חי ותוסס פעיל ומדבר, עולם שנראה מציאותי עד מאד כל עוד

אי"ה נשתדל להביא מידי שבוע מכתב מגדולי רבותינו לבית מיר בעניני הזמן או הפרשה.

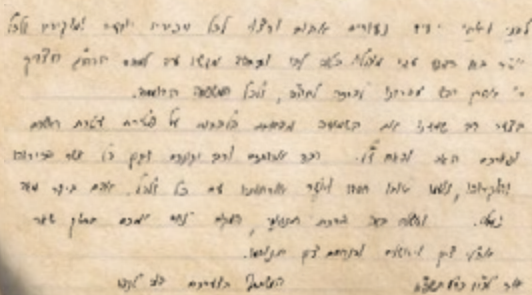

מכתבי רבותינו

רבה אבדתכם ורב יגונכם ויגון כל אשר הכירוהו והוקירוהו, נועמו טובו חסדו ויושר אורחותיו עם כל ולכל. אדם ביקר מאד נעלה..."

לרגל יום היא"צ של מורנו המשגיח הגה"צ רבי אהרן דוד חדש זצ"ל, מביאים אנו אגרת תנחומין מגאון ישראל מרן רבי דוב לנדו שליט"א

אור לכ"א כסלו תשפ"א לבני ואחי ידיד נעורים אהוב ורצוי לכל מכריז יודעיו ומוקיריו, ולכל אשר באו במגע עמו, מופלא בטוב ליבו ובחסד מעשיו עד למאד, הרה"ג הצדיק ר' אהרון חדש זכרוננו לברכה לחה"ה ולכל המשפחה הרוממה.

בצער רב שמענו את השמועה מדאיבת הלבבות על פטירת עטרת ראשכם ופארכם האב והאח ז"ל. רבה אבדתכם ורב יגונכם ויגון כל אשר הכירוהו והוקירוהו, נועמו טובו חסדו ויושר אורחותיו עם כל ולכל. אדם ביקר מאד נעלה. ואשלח בזה ברכת תנחומי, המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ובנחמת ציון ותנחומי

המשתתף בצערכם דוב לנדו

(מתוך קובץ גליונות- פרי' שמות תשפ"א)

חבורת ליה ששי בישיבת מיר

לידידנו היקר הננו להזמין לסדר לימוד מיוחד
ללימוד סוגיא בענייני דיומא בחבורה בישיבה הקד'

הסוגיא הנלמדת: כל פנייה שאתה פונה
אי אתה פונה אלא לימין

שיתקיים אי"ה ביום חמישי לסדר וישב
י"ח כסלו | 19 דצ' 2024 למניינם

בישיבה הקד' בין השעות 20:30-22:30
סדר לימוד 20:30 | שיעור בסוגיא 21:45

ברוכים הבאים! מערכת ירחי כלה ישיבת מיר

סדר הלימוד לעילוי נשמת מרת פסיה גולדה בת ר' יצחק ראובן זליג כץ ע"ה
נלב"ע ח' כסלו התשפ"ה תנצבה.

הצטרפות ולקבלת מראי מקומות ניתן להשיב | סידור חברותות למעוניינים
לכאן או לדוא"ל: yarchei.kallah@themir.org.il | כיבוד קל במקום

בשכונת
הבא!

חבורת ליל שישי בישיבת מיר

האם בנרות שבת
יש חיוב או ענין
להתחיל בנר
הימני יותר או
לפנות לימין?

מה הקשר בין סדר
הנענועים בלולב וצורת
פתיחת הפרוכת בארוז קודש
לסדר הדלקת נר חנוכה?

האם יש עדיפות לתת זכות
קדימה לעוקפים מימין
מצד הלכה זו?

מקורות לעיון:

סוגיית הגמ' יומא
דף טו ע"ב

תרומת הדשן סימן ק"ז

לבוש וט"ז הלכות חנוכה
סימן תרע"ז

דברי מלכיאל
חלק ג סימן ע"ט

סוגיית הלימוד: כל פנייה שאתה פונה אי אתה פונה אלא לימין
ליל שישי י"ח כסלו תשפ"ה | שיעור מאת הגאון רבי אברהם סגל שליט"א

סדר הלימוד לעילוי נשמת מרת פסיה גולדה בת ר' יצחק ראובן זליג כץ ע"ה

נלב"ע ח' כסלו התשפ"ה ונצב"ה

הצטרפות ולקבלת מראי מקומות ניתן להשיב | סידור חברותות למעוניינים
לכאן או לדוא"ל: yarchei.kallah@themir.org.il | כיבוד קל במקום